

Uw te vroeg geboren baby en borstvoeding

Inleiding

Deze folder is geschreven voor moeders die graag borstvoeding willen geven en een te vroeg geboren kindje hebben gekregen welke op de kinderafdeling is opgenomen.

Een premature baby is een baby die te vroeg geboren wordt. Een prematuur kan een zeer klein, kwetsbaar mensje zijn die maanden te vroeg geboren is, maar ook een gezonde en grotere baby die maar een paar weken te vroeg is gekomen. Een baby die tussen de 35 à 37 zwangerschapsweken geboren wordt hoeft vaak alleen maar wat extra te groeien. Een baby die bij 34 weken of nog eerder ter wereld kwam, heeft extra zorg nodig. Vaak hebben deze kleintjes extra zuurstof nodig en kunnen ze nog niet alle voedingen zelf drinken.

In Zwang en borstvoeding

In Zwang en het Groene Hart Ziekenhuis vinden het belangrijk dat, waar mogelijk, pasgeborenen borstvoeding krijgen. We werken conform het Baby Friendly Hospital Initiative-programma van UNICEF en de WHO. Ons uitgangspunt is fysiologisch babygedrag en hechting van álle baby's ongeacht de voeding die ze krijgen. Zo gaat de focus van 'borst-of-fles' naar 'baby'. We geven ouders objectieve, niet door commercie gekleurde informatie. De medewerkers van In Zwang en het Vrouw Kind Centrum (VKC) zijn hiervoor speciaal opgeleid.

Welk soort voeding krijgt mijn baby nu?

Dat is afhankelijk van de zwangerschapsduur waarbij u bevallen bent. Ook hoe het met uw baby gaat, bepaalt het soort voeding. Zo krijgen sommige kinderen eerst vocht of speciale voeding via een infuus. Andere

kinderen starten met sondevoeding. Dat wil zeggen dat de (borst)voeding via een slangetje door de neus naar de maag gaat. Dit wordt gedaan omdat uw baby nog te klein is om het zuigen, slikken en ademen goed op elkaar af te stemmen. Dan is de kans groot dat hij of zij zich zal verslikken.

Waarom borstvoeding geven

Moedermelk is de beste voeding voor iedere baby. Juist voor te vroeg geboren kinderen is moedermelk de meest volwaardige voeding. Moedermelk van een prematuur bevallen moeder is uniek en speciaal aangepast aan de behoefte van het te vroeg geboren kind. Door de uitgebalanceerde samenstelling van premature moedermelk ontstaat er een optimale opname van voedingsstoffen door het nog 'onrijpe' maag/darmstelsel. Het stimuleert de hersenontwikkeling en bovendien biedt moedermelk bescherming tegen infecties door de vele antistoffen die zich erin bevinden. Juist voor te vroeg geboren baby's is dit erg belangrijk. Zij zijn namelijk erg gevoelig voor infecties. In eerste instantie zal uw baby misschien niet eens in staat zijn om bij u te drinken en zult u op een andere manier de moedermelk-productie moeten stimuleren. Ook zal u de moedermelk op een andere manier moeten aanbieden. Uw baby profiteert ondertussen wel van alle gezondheidsvoordelen die moedermelk te bieden heeft. Gelukkig geldt voor bijna alle te vroeg geboren kinderen dat ze prima uit de borst leren drinken.

Zelfs als u vooraf besloten hebt om geen moedermelk te gaan geven, is het waard te overwegen om toch een periode moedermelk af te kolven. Ook al zou u het alleen al tot de uitgerekende datum van uw

baby doen. Uw baby geniet dan in ieder geval in die periode van alle gezondheidsvoordelen die moedermelk biedt. Uw baby heeft namelijk door de korte zwangerschapsduur toch minder kans gehad om alle goede stoffen binnen te krijgen die het nodig heeft voor een gezonde start.

Hoe komt de borstvoeding op gang?

Omdat uw baby (nog) niet zelf kan drinken, moet de melkproductie op gang komen én op gang blijven met behulp van kolven. U kunt hierover een folder (*Afcolven en bewaren van moedermelk*) met informatie vragen aan de verpleegkundige. U kunt deze folder ook vinden op www.ghz.nl/folders.

Het is belangrijk om zo snel mogelijk met afcolven te beginnen. Het is niet te voorspellen hoe lang u moet afcolven voordat uw baby gezond en sterk genoeg is om zelf te drinken.

Met alle moedermelk die u uw baby nu al kunt geven, helpt u mee aan zijn of haar optimale groei en gezondheid.

Wat gebeurt er met mijn melk?

U kunt de afgekolfde melk in flesjes doen die u van ons meekrijgt. We hebben ook speciale etiketten zodat duidelijk te zien is voor welk kind de moedermelk is bestemd. Vraag er gerust om, wij helpen u graag!

De flesjes afgekolfde melk plaatst u achter in het mandje van uw baby in de koelkast op de afdeling. Afgekolfde melk van thuis kunt u het beste gekoeld meenemen in een koeltasje. Moedermelk kan eventueel ook ingevroren worden.

Wij gebruiken uw moedermelk iedere keer dat uw baby voeding krijgt, per sonde of per fles. Op deze manier profiteert uw baby zoveel mogelijk van de grote voordelen van moedermelk en houdt u de melkproductie op gang.

Uw intentie om borstvoeding te geven en uw motivatie zijn van doorslaggevende betekenis. Natuurlijk heeft u daarbij de juiste hulp en goede informatie nodig.

Wanneer kan mijn baby echt uit de borst drinken?

Wanneer uw baby echt zelf uit de borst kan drinken, is afhankelijk van een aantal factoren:

- de leeftijd in zwangerschapsweken;
- het gewicht;
- de vaardigheid om het zuigen, slikken en ademen goed op elkaar af te stemmen;
- de mate waarin uw baby voeding in zijn maagje kan verdragen;
- de kracht en energie die uw baby nodig heeft om zelf te drinken;
- de lichamelijke omstandigheden van uw baby. Is hij of zij bijvoorbeeld nog ziek of moet hij of zij alleen nog groeien.

Deze factoren zijn misschien niet helemaal van toepassing op de situatie van uw baby. Ieder kind wordt door de verpleegkundigen en de artsen van het VKC namelijk heel individueel behandeld. Meer nog dan een voldragen baby, is uw kindje een eigen persoonlijkheid met specifieke problemen en eigenschappen.

Heeft u vragen over wat er gebeurt of over de behandeling van uw baby, stel ze dan gerust.

Het is voor u en voor ons belangrijk dat er duidelijkheid bestaat en wederzijds begrip. Uiteindelijk willen we allemaal hetzelfde: Dat u uw baby zo snel mogelijk mee naar huis kunt nemen.

Het verloop van de voeding in het algemeen

De informatie die u hier leest, betreft te vroeg geboren baby's.

Misschien is uw baby al wat ouder en wat groter. In dat geval start hij of zij al een beetje verder in het hier beschreven voedingsproces.

Na vocht en voeding via een infuus begint uw baby met sondevoeding. Dit is om de 1, 2 of 3 uur, afhankelijk van het gewicht en de mate waarin de voeding wordt verdragen.

Hoe leert mijn baby uit de borst te drinken

Hiervoor gebruiken wij het borstvoedingsstappen-plan. Het is een schijf met tien stappen die een prematuur gaat nemen om aan de borst te leren drinken. Een te vroeg geboren baby is namelijk nog niet in staat om uit de borst te drinken.

De schijf bestaat uit vier globale periodes die een prematuur doorloopt voordat hij/zij volledig uit de borst drinkt. Het aantal weken dat is aangegeven is gemiddeld. De ene baby zal zich sneller ontwikkelen dan de ander. Een baby die bij 30 weken geboren is en vier weken oud is zal waarschijnlijk beter drinken dan een baby die bij 34 weken geboren is.

De vier periodes en de bijbehorende stappen:

De buidelperiode (tot 30 weken) - stap 1

In deze periode is het belangrijk dat u allebei met uw baby buidelt. Huid op huid contact geeft een goede hechting met uw baby en is stimulerend voor de vitale functies. Bovendien is er geen plekje warmer dan bij papa of mama op de blote borst. Het is belangrijk dat u minstens een tot twee uur buidelt met uw baby. Voor moeder geldt: u ontwikkelt de juiste afweerstoffen die u met de moedermelk meegeeft. U zult merken dat u na het buidelen meer melkproductie heeft en dat de melk makkelijker toeschiet.

De sabbelperiode (30 tot 32 weken) - stap 2,3 en 4

Leg de baby tijdens het buidelen in de buurt van de borst en laat hem een beetje snuffelen en sabbelen aan de borst. U kunt een druppeltje melk uit de tepel drukken zodat de baby dat kan oplikken. Het is goed om ervoor te zorgen dat de borst niet vol met melk zit, anders zou de baby zich tijdens een toeschietreflex kunnen verslikken in de melk die er uitspuit. Dwing de baby niet. En blijf vooral veel en lang buidelen.

De initiatieperiode (32 tot 34 weken) - stap 5,6 en 7

In deze periode is het goed om de wakkere momenten van de baby te benutten (dat is vaak 's avonds). U kunt nu de baby gaan stimuleren om echt de borst te gaan pakken. Dit kunt u doen door een druppeltje moedermelk uit de tepel te drukken en met de tepel langs de bovenlip van de baby te wrijven. Als de baby dan goed hapt trekt u hem naar u toe. U zult zien dat de baby soms al even echt zuigt en misschien al een slokje drinkt. Het kan wel enkele weken duren voor de baby langer blijft zuigen, verwacht nog niet te veel. Ook nu is het belangrijk dat uw borsten niet te vol zitten, want de baby kan zich nog makkelijk verslikken.

Ook nu blijft u lange periodes buidelen. (misschien iets meer bij mama).

De borstvoedingsperiode - stap 7,8,9 en 10

U zult merken dat uw baby steeds krachtiger zal gaan zuigen aan de borst en misschien hoort u hem al slikken. Nu is uw baby in staat om het zuigen, slikken en ademen te coördineren. De borsten mogen nu wat voller zitten en de baby kan een aantal keer gewogen worden voor en na de voeding. De rest van de voeding wordt dan door de sonde gegeven of met een fles. Na de borstvoeding kunt u gewoon nog een poos buidelen.

Afhankelijk van de energie van uw baby zal uw baby steeds vaker bij u aan de borst leren drinken. Meestal zijn prematuren zo rond de uitgerekenende datum in staat om volledig uit de borst te drinken. Hoe beter uw baby uit de borst drinkt, hoe minder u hoeft te kolven.

Stappenplan borstvoeding bij de prematuur

Groene Hart Ziekenhuis

Mag mijn baby een speen als troost of drinken uit een fles?

Door het regelmatig verrichten van medische handelingen, zoals bloed prikken en dergelijke, staat uw kind bloot aan onaangename en stressvolle prikkels. Wij zijn van mening dat uw kind hierom troost nodig heeft. Daarom mag hij/zij zuigen op een speen als uw kind dit prettig vindt.

Op de afdeling zijn speciale, heel kleine, speentjes voor prematuren. Vraag hierom bij uw verpleegkundigen.

Zodra uw baby zelf steeds meer en vaker voeding mag drinken, geven wij ook moedermelk uit een fles. Wij kijken aan de hand van de Checklist Oral Feeding of uw baby voedingsbereid is. Zie hiervoor de folder *Het voeden van uw te vroeg geboren baby*. Als uw baby de techniek van de borstvoeding, het goed 'happen' en zuigen eenmaal beheerst, zal hij/zij zowel uit de borst als uit een fles kunnen drinken.

Naar huis

Uw baby zal na ontslag terugkomen op de Groei en Ontwikkelings- en/of nazorg poli voor onder andere controle van de groei. De lactatiekundige van de afdeling begeleiden

u telefonisch thuis verder bij de voortgang van de borstvoeding. Indien gewenst kunt u voor thuis een weegschaal huren, om de groei van uw baby in de gaten te houden.

Telefoonnummers

De lactatiekundigen in het Groene Hart Ziekenhuis zijn bereikbaar op telefoonnummer (0182) 50 52 78. Of via de mail lactatiekundige@ghz.nl.

Tot slot

In deze folder hebben we u tips gegeven over het geven van borstvoeding aan uw te vroeg geboren baby. Heeft u na het lezen van deze folder vragen, aarzel dan niet deze te stellen. Wij staan altijd voor u klaar.

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis i.s.m. In Zwang
productie : Marketing & Communicatie
september 2022
08.05.017

inzwang